

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS- PRIJS
Voor de Stad. . . f 12.
Franco per post. . . 14.

DICERE VERUM QUID METAT?

ADVERTENTIE:
15 cents de regel.
behalve 35 cents regel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag, en Zaterdag.)

ITALIE.

Den 12 januarij. De Staten-Generaal van de Nederlanden. Z. Maj. den kardinaal Secretaris van Staat Lambruschini en den graaf van Nesselrode worden met ijver voortgezet; dezen ochtend hebben zij nog eene lange bijeenkomst gehad. Indien geene nieuwe hinderpalen in den weg komen, zal de graaf van Nesselrode tegen den 15 naar Rusland op reis gaan. Brieven uit Palermo melden, dat de gezondheid der Keizerin zigtbaar verbeterd. De geneesheeren denken dat H. M. tegen de helft van januarij die stad zal kunnen verlaten, om zich naar Rome te begeven.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, 7 januarij. De oude Koerwepacha is benoemd geworden tot minister zonder portefeuille en geheimen staatsraad. Men verdiept zich in gissingen over de reden, welke Reschid-Pacha hebben doen afziden, of hi held in zijn behoor op te nemen. Maar de eerste minister een groot bewonderaar is van Frankrijk en deszelfs regeringstelsel, zegt men dat hij eenen post heeft willen daarstellen als die, welke de maarschalk Soult op dit oogenblik bekleedt; hetgeen hem vermits in de afgelegenheid gesteld heeft, zich te onttrekken van de Ruiperijen welke Koerwep niet opgehouden heeft, sedert zijnen val, in het paleis van den Sultan te smeden. Hij heeft nu eenen uitgebragt om Riza-Pacha te doen verwijderen, die heeft dus getracht hem te winnen door hem te laten weten, dat hij te gever, die wel is waar, weinig beteekent, maar in staat is zijne ijdelheid te streelen. Daarenboven is Koerwep uitgeleefd en zoo zwak, dat hij niet gaan kan zonder door zijne slaven als gedragen te worden. Men denkt ook, dat Reschid-Pacha eene zekere vullening heeft willen geven aan de oud-Turksche partij, die te regt bezorgd is over zijne plannen van vooruitgang. Het nieuw beheer heeft nog geen programma uitgevaardigd, maar de drukke bijeenkomsten van den eersten minister en den Sultan doen veronderstellen, dat een gewichtige maatregel wordt voorbereid.

De duitsche drukpers, die zich aan Rusland verzet heeft, heeft onlangs eenige bijzonderheden medegedeeld over zekere voorgewende betrekkingen, welke, een twintigtal jaren geleden, zouden bestaan hebben tuschen den tegenwoordigen Paus en Keizer Nicolaas, toenmaals grootvorst van Rusland. Nicolaas zou Gregorius XVI te Konstantinopel gekend hebben, die er toen als eenvoudig monnik woonde. Maar bij ongeluk is te Konstantinopel geen enkel klooster der Camaldulen en heeft de Paus nooit een voet gezet in de hoofdstad van het turksch rijk. Dit heeft echter niet verhinderd dat de drukpers alhier dit verhaal, door de russche agenten gevonden, om de teja des keizers naar Rome voor te bereiden, herhaald heeft. Een elk zag zich met verwondering, aan bij het lezen dezer tijding in de dagbladen van Konstantinopel, maar de dagbladschrijvers, die tusschen twee haakjes alle franschen zijn, hadden hierdoor niet te minder hun hof ge-

maakt bij den heer Titow, die voorzeker deze goede dienst nog wel op eene andere wijze, dan door eene dankbetuiging in woorden, zal beloofd hebben.

(Part. egr. van P. A. d. l. R.)

RUSLAND.

Brieven, uit goede bronnen komende, melden dat de geldelijke nood op eene schrikbarende wijs over geheel het Keizerrijk toeneemt. Veertien provincien starten, als het ware, niet de minste opbrengst in de schatkist, nitheoofte van den nood die er heerscht; naar zeven anderen heeft men subsidien, die verscheidene millioenen bedragen, moeten zenden, om te voorkomen, dat de inwoners van honger zouden sterven. Het leger wordt zeer onregelmatig betaald, hetgeen veel ontevredenheid verwekt, te meer daar men dagelijks in de dagbladen het verhaalt eerst van de rijkis geschenken, welke de Keizer in Italie heeft rondgedeeld. De Keizer, die waarschijnlijk niet voldeed met den toestand zijns volks bekend is, wandelt met het grootste ongeduld te St. Petersburg verwacht.

(Augsb. Zeit.)

Brieven uit St. Petersburg melden, dat de Keizer den 15 januarij in zijne hoofdstad is teruggekomen.

DUITSCHLAND.

PRUISSEN. Men schrijft uit Koenigsberg, dat de nieuwe afgescheidene protestantsche secte spoedigen voortgang maakt. Op den nieuwjaarsdag heeft de predikant Detroit, van de fransche hervormde Kerk, in navolging van den predikant Rupp, van zijnen kansel afgekondigd dat hij zich verzet tegen de symbolische dwingelandij en geweigerd langer te gehoorzamen aan de bevelen van het consistorie. De syndics en de bestuurders der Kerk, welke leken zijn, hebben tevens verklaard dat deze verklaring van hinnen herder hunne volkomene instemming genoot en dat zij zijn gevoelen in dit opzigt deelden. Rupp en Detroit hebben zich dus aan het hoofd gesteld dezer nieuwe secte, die, wel ingezien niet anders is dan die der *Vrienden des Lichts* in het protestantismus en der rongeanen in het catholicismus. Tot heden hebben wij niet vernomen dat het gouvernement eenigen onderdrukkenden maatregel genomen heeft tegen deze radicale en rationalistische uitbarsting. Trouwens hoe zou een gouvernement, dat de afvallen van Ronge en Czersky zoo openlijk begunstigd heeft, het aanleggen, om zulke nieuwigheden tegen te werken in de bedienaren der godsdienst van den Staat. Nimmer werd de godspraak, welke verklaarde dat de boose in den kuil zal vallen, welken hij gegraven heeft meer letterlijk bewaarheid: men dacht de vernieling der grondslagen van het catholicismus voorbereid te hebben, en het werktuig van vernieling heeft zich onmiddellijk tegen het yankelend gebouw der Staats-godsdienst gericht.

De armoede, schrijft men uit Berlijn van den 22 januarij, neemt op eene zoo vreeselijke wijs toe, dat zij ernstige bezorgdheid bij het stedelijk bestuur verwekt. De som, welke aan de armen der hoofdstad uitgereikt wordt, bedroeg in 1844

slechts 34,000 thalers, en is in 1845 tot 75,000 thal. geklommen. Dit onderhoud der ingeschrevene armen kost op zich zelf meer dan het derde van de algeheele ontvangst der stad.

Men heeft opgemerkt dat onder de afgevaardigden der protestantsche Staten van Duitschland, bij het evangeelisch congres van Berlijn, zich geene bevindt die de vrije steden afgezonden. Dit heeft in Duitschland veel verwondering gebaad ten men beschuldigde die steden van eene maakbare onverschilligheid. Ziehier, volgens eenen brief uit Hamburg, de redenen dezer vrijwillige onttrekking: Hamburg heeft geantwoord dat zijne godsdienstige aangelegenheden niet de staatkundige in een te nauw verband stonden, om deel te kunnen nemen aan het congres. Bremen bevond zich te wel bij den tegenwoordigen staat van zaken, om eenige verandering te wenschen. Lubek heeft gezegd de beslissingen van het congres te zullen afwachten en Frankfurt brengt tot verschoning in dat het niet zijt, meerendels dachlijke bevolking en zijne godsdienstige aangelegenheden, die het gevaar op den hals heeft, om zich aan veranderinge te onttrekken te behoeden.

Het congres der afgevaardigden van de protestantsche Staten houdt geregeld zijne zittingen en het is waarschijnlijk, dat deszelfs werkzaamheden voor het einde der maand januarij afgelopen zullen zijn. Het gerucht heeft gelooopen dat ernstige onenigheid ontstaan was tusschen de afgevaardigden van het Noorden en van het Zuiden, betrekkelijk het opstel van een symbolum voor de evangeelische Kerk; men verzekert echter, dat dit gerucht ongegrond is en men voegt er bij, dat de prussische gevolmachtigde met zorg alle overdrevene gevoelens mydt. Men weet nog niet of de uitkomst der be- raadslagingen openbaar zal gemaakt worden of niet. De afgevaardigden hebben dezer dagen aan den koninklijken disch den maaltijd gehouden.

ENGLAND.

LONDEN, 24 januarij. Aanstaaende maandag zal een cabinetsraad op Foreign Office gehouden worden.

Heden hebben de lord kanselier en de leden van het Hoogerhuis, door de deurwaarders en andere beambten der Kamer vooruitgegaan, zich naar het paleis van Buckingham begeven, om het adres van antwoord op de troonrede aan de koningin aan te bieden. Na eene korte zitting zijn de speaker (voorzitter) en een 40tal leden van het Lagerhuis op hetzelfde uur en met hetzelfde doel vertrokken gegaan.

Op het einde der zitting van heden van gisteren heeft sir Framantle een daan strekkende om de schatkist te maken tot het voorschot der noodige sommen, tot daan van nieuwe havens voor de vischvangst in Ierland, ten einde daardoor het bekomen van visch voor de iersche bevolkingen gemakkelijk te maken.

De engelsche dagbladen behelzen het verslag der zitting van het Lagerhuis van den 23. Het rapport op het adres van antwoord is zonder belang.

wij dit adres meestal niets anders is dan gene letterlijke herhaling van de woorden. De beraadslagingen zijn evenwel zeer belangrijk geweest; daaraan hebben deelgenomen sir Robert Peel, lord John Russell, de heeren Colquhoun, Hume, S. Crawford en eenige andere. De heer Colquhoun heeft de beraadslaging geopend door een rede, waar hij de graven der ultra-tory partij tegen sir Robert Peel heeft opgesomd. Volgens hem zou sir Robert Peel de behoudende beginselen, welke hij in 1842 voorgedragen had, als zullende hem tot gids verstrekken, zoolang hij zich aan het hoofd der zaken zou bevinden, geheel verlaten; hij heeft de belangen der anglikaansche Kerk, der nationale opvoeding, van den landbouw prijs gegeven. In een woord, hij heeft de heiligste instellingen des lands gekrenkt. De heer Colquhoun heeft eene gansche acte van beschuldiging tegen het hoofd van het kabinet mitgevaardigd en eindigde met de verklaring dat sir Robert Peel verwachten moest, de groote meerderheid der behoudende partij tot tegenstanders te hebben.

De heer Hume, radicaal afgevaardigde, heeft zich voor den eersten minister belast, met het antwoord op eenige dier beschuldigingen. Hij heeft aan de oppositie het verwijt gedaan, van zich alleen door afgunst en haat te laten leiden, in plaats van op goede redenen te steunen. De pachters en de partij van den landbouw, handelen naar eenen wijzen van zien, tegen hun eigen belang en tegen de belangen des lands. Hij heeft zich bereid verklaard, om met al zijne kracht de maatregelen te ondersteunen, welke sir Robert Peel zou voorstellen en alle subsidien goed te keuren welke door het gouvernement zouden gevraagd worden, om de land- en zeevaart te vermeerderen.

Daarna heeft sir Robert Peel het woord opgevat. Hij verklaarde geene middelen onbepaald te zullen laten, om den vrede tusschen Engeland en de Vereenigde Staten te bewaren. Overtuigd dat de Kamer en de gansche natie al de voorstellen om het land in eenen goeden staat van verdediging te stellen gereedelijk zouden aannemen, acht hij het geene vermeerdering te verklaren, dat het een groot ongeluk zou zijn, indien de kwestie betrekkelijk Oregon niet in der ruime ingeleid werd. Daarna op de beschuldigingen van sir Colquhoun komende, heeft hij verklaard dat niets hem zal kunnen overhalen om den weg der gematigheid te verlaten. Daar de zoo even genoemde redenaar zich eenige scherpe veroordelingen had, op de ziekte der aardappelen, heeft sir Robert Peel dezelve door eene ernstige vermaning beantwoord. «Er zullen geen twee maanden verloop, zeide hij, eer de heer Colquhoun zich zal kunnen overtuigen, dat deze zaak ernstiger is, dat hij schijnt te gelooven; en nog dezen morgen heeft het gouvernement de bedroevendste tijdingen ontvangen van de commissie, welke het naar het land gezonden heeft, om een nauwgezeten onderzoek naar den toestand van dat land te verrichten.» De eerste minister eindigde met te verklaren dat de partij der grondbezitters even als de fabriekindustrie het grootste belang hadden bij eene spoedige beslissing der graankwestie.

Lord John Russell heeft aan het ministerie twee vragen gericht betrekkelijk de buitenlandsche staatkunde. De eerste gold Oregon, de tweede de gewaarde tusschenkomst van Engeland in Plata, welke hij niet wettigt.

Sir Robert Peel heeft het antwoord op de twee vragen tot den volgenden dag uitgesteld. Wat de eerste betreft, zeide hij, dat door het amerikaansch gouvernement aan den heer Pakenham een voorstel was gedaan, tot verdeling van het bewuste grondgebied, welk voorstel de heer Pakenham zoo onaannemelijk vond, dat hij het niet eene aan zijn gouvernement opzond, waarna het dus weder angstrokken werd. Sir Robert Peel leugt deze handelwijze van den heer Pakenham af.

Sedert is aan het amerikaansch gouvernement op nieuw het voorstel gedaan om de zaak voor schiedsmannen, te brengen en op dit voorstel was nog geen antwoord ingekomen.

Indien het cabinet van Washington even veel roepen wil aan den dag, als sir Robert Peel is het beiden twiëfel dat de kwestie tusschen Oregon in het vriendschappelijke zal beslist worden.

FRANKRIJK.

PARIS, 26 januarij. De commissie uit de Kamer der Gedeputeerden voor de begroting heeft besloten, dat zij voor alle andere begrotingen die van het departement van Marine zal onderzoeken, op welke de grootste vermeerdering van credieten voorkomt. De commissie wenscht voor alles de verzekering te bekomen, dat de vermeerdering van het materieel, door den minister voorgesteld, in overeenstemming is met de in dienst zijnde zeelieden. Een der leden heeft, naar men zegt, de opmerking gemaakt, dat toen het gouvernement in 1840 buitengewone uitrustingen bevolen heeft, een aantal schepen niet te water konden gelaten worden, door gebrek aan zeelieden, ofschoon de handelsmarine een aanzienlijk contingent aan de staatsmarine had geleverd.

Het bericht door den *Courrier Français* medegedeeld en door ons overgenomen, als of de fransche consul-generaal Haiti zou hebben doen beschieten, ten getoefte der beleëding, den heer Debrac aangedaan, is van allen grond ontbloot. De zaken hadden zelfs eenen keer genomen, welke eene spoedige en vreedzame beslissing doen te gevoelen.

Bij de beraadslaging over het vierde § van het advies zal de kwestie der Univeriteit in de Kamer der Gedeputeerden geopperd worden. Het redenaar zijn reeds ingeschreven om bij die gelegenheid het woord te voeren: de heeren de Tocqueville, de Saint-Priest, de Carné, Saint-Marc Girardin en Bechard.

BELGIË.

BRUSSEL, 26 januarij. Men verzekert dat de heer Mercier, gouverneur van Henegouwen, naar de Gravenhage zal vertrekken als buitengewoon afgevaardigde of commissaris, ten einde de onderhandelingen betrekkelijk den handel met de Nederlanden te hervatten, met medewerking van den generaal Willmar.

De minister van buitenlandsche zaken heeft den 19 dezer een wet-ontwerp ingediend, strekkende tot uitvaardiging van een officieel tarief van regten. Het eerste doel dier wet is, om de menigvaldige wijzigingen welke aan de wet van 26 augustus 1822 gemaakt zijn, tot eene geheel te brengen. Het tweede, om de moeilijkheden weg te nemen, welke uit eene reductie van nederlandsche guldens tot franken voortvloeien, zoodat nu de breuken zullen weggenomen en tot de naastaangrenzende eenheid terug zullen gedragt worden. Het derde doel is de intrekking van § 2, van art. 1 dier wet van 1822, waarbij de niet genoemde artikelen aan een inkomend regt van 2 pCt. en een uitgaand regt van 1 pCt. onderhevig zijn. De vorderingen der nijverheid sedert 1822 hebben de intrekking dier bepaling noodzakelijk gemaakt. Dezelve zou vervangen worden door een artikel, waarbij aan de regering de bevoegdheid wordt toegekend om de niet genoemde artikelen gelijk te stellen met dezulken, waarmede zij de meeste overeenkomst hebben, behoudens de verplichting om de koninklijke besluiten, waarbij deze gelijkstellingen geregeld zijn, aan de bekrachtiging der wetgevende magt te onderwerpen. Eindelijk betreft het wet-ontwerp een artikel, waarbij de inder van zekere goederen tot bepaalde grensplaatsen wordt beperkt, voor zoo ver die beperking, of uit den aard der goederen of uit de hooge regten, waaraan zij onderworpen zijn, noodzakelijk moogt worden geacht.

WEDERLAND.

'S HERTOGEN BOSCH, 28 Januarij. Eergisteren avond had athier het aangekondigd concert plaats, door de muzikale leden der schutters-sociëteit *Harmonie*, onder de spreuk: St. Cecilia ten behoeve der algemeene armen gegeven. De muzikale zelschap getuigde van de liefdadigheid, welke uit het eeddig doel onder het publiek had ontmoet, wij mogen het veilig zeggen, een recht genotselijke avond werd aan de liefdadige inleekenaars geschonken. De *ensemble*-stukken werden alle op eene wijze uitgevoerd, welke de luide en weggemeende loofzuchtingen van het publiek inoogst. Onder de *solo*- of *obligaat*-stukken hebben wij bijzonderlijk opgemerkt de variatien voor trompet, het *divertissement* voor cornet en clarinet, de groote variatien voor Piano, door den jonge heer Lidmaat voorgedragen, en waarbij hij weder als een talentvol en veelbelovend jeugdekuntenaar heeft voorgedaan. Onder de vele aanzienlijke personen, welke het concert bijwoonden hebben wij met een bijzonder genoegen Z. E. den Generaal-Majoor Van, Provinciaal-Kommandant opgemerkt, die weder een bewijs wilde geven zijner deelneming in het liefdadig doel, dat de conceptgevers bezielde, en die, na de uitvoering, zoo waan den president van het gezelschap, als aan de orkestmeester in ondubbelzinnige woorden zijn tevredenheid getuigde.

Het orkest was eenvoudig, doch sierlijk met deperien, de nationale kleuren voorstellende, versierd terwijl op den voorgrond van hetzelfde het vaandel der *Harmonie St. Cecilia* stond, versierd met onlangs te Dordrecht behaalde medaille.

Het publiek werd aangenaam verrast door de voordragen van eenige coupletten van dankbetuiging, welke niet op het programma vermeld stonden, en nog onder het concert zelf opgeste zijn. Wij deelen den tekst derzelve met genot mede.

U stadgenooten die hier zijn
In groot getal versand;
Dus ons zang ons toon gavand,
In naam van hem die weent,
Versmaadt ons lied noch toon alhier
Maar neemt goedgunstig aan,
Den dank, waarmee wij zonder zwier
Uw stadgenooten danken aan.

Gedankt dan dierbre Burgerschap,
Gedankt, zijt gij te zaam.
Voor uwe giften al te gaam,
Voor al uw goed beraam.
Het staeg zo d'w natuurgenoot,
Uw vreesch, Gods beeld;
Trommels als broeder in den noot,
Dan is hij ruim bedeed.

De heer van 't Al geeft hiervoor loon
Ja honderdvoudig meer;
Hij zegent zelfs kindskind'ren zoon,
Zoo hier als hierna weer.
Geen bittere smart valt hem te beurt,
Die eene milde hand,
Reikt aan zijn broeder, die nu treurt,
Aan 't schoonste scheppingspand.

Naar wij vernemen heeft gemaekt concert ru
150.00 voor de algemeene armen opgebr
De deelneming was slechts op 50 Cts. bepaald.

De kolonel B. B., adjudant van Z. K. H. pr
Frederik der Nederlanden, is heden naar Ber
vertrokken, overbrengende de treurige tijding v
het overlijden van den jeugdigen prins, zoon v
Z. K. H.

Men verneemt, dat de Tweede Kamer d
Staten-Generaal tegen vrijdag den 6den febr
aanstaande, bijeengeroepen is, om hare werkzaam
heden te hervatten.
'S HAGE, 26 januarij. Heden morgen ten 10
hebben de heeren commissarissen van politie, V
deck en Ravestein, zoo mede de commissaris v
politie van Rotterdam, de heer Jansen, met e
detachement van officiers te paard, eenig man ster
en een gelijk aantal jagers, zich begeven naar
Gevolde Gracht, ten einde zoo men zegt, ge
sisteerd door de politie magt, aldaar gele
huiszoekingen te bewerkstelligen bij personen
dient van het feit van gidsvoering.
De huiszoekingen heden morgen door de j
ten, en de commissarissen van politie, te hee
Waldeck van 's Hage, en Jansen van Rotterdam
bewerkstelligd, zijn afgegaan zes personen
gearresteerd en in de bewaarde bewaring g
te.

Men verneemt, dat er zoovele bewijzen met het misdrijf van geldsnoerij in verband staande, gevonden zijn, dat men zonder het regterlijk onderzoek evenwel vooruit te loopen, aan de stellige schuldpligtigheid denken moet. Bij deze gelegenheid is ook nog een lancier, die wegens dronkenschap naar de hoofdwacht vervoerd werd, van zijn paard gevallen, ten gevolge, waarvan hij een beukbreuk bekomen heeft. (N. R. Ct.)

VISSINGEN, 22. januarij. Gisteren werd de uitgeefster dezer Courant gedagvaard om den 5. februarij aanstaande, des voormiddags ten 10 ure, te verschijnen ter terechtzitting der arrondissementrechtbank (correctieele zaken) te Middelburg, ter zake van het artikel: «Een woord aan allen die in Nederland lief hebben.» geplaatst in de *Vlissingse Courant* van den 17 november 1845; hebbende de beklagde alle verantwoordelijkheid daarvan geheel op zich genomen.

Wij kunnen melden dat de heer mr. D. van der Veldt advocaat te Middelburg, als verdediger der beklagde zal optreden. (V. C.)

LATERE BEWIJZEN.

Het spaansch congres heeft van den 15 tot den 20 januarij vier zittingen gehouden. Na vrij lange en onvruchtbare discussies zijn de §. §. 5, 6, 7 van het ontwerp van adres goedgekeurd. Het 8e §, hetwelk betrekking heeft op het nieuw stelsel, voor het openbaar onderwijs en het beheer des lands ingevoerd, en vooral het 9e §, betrekkelijk de Spaagien zullen, naar het schijnt, tot levendige discussies aanleiding geven, welke ligt enige dagen zullen kunnen duren.

In het *Verenigd Dagblad* leest men: «Het verdrag, waarbij het Groothertogdom Luxemburg met het Tuinverbond vereenigd is, zal den 1 april ten einde geloopt zijn. Men verzekert dat het hollandsch gouvernement de navolgende voorwaarden gesteld heeft als de bevestigingen van het verbond en teragrøeping der pruisische tolbeambten van de grenzen des Groothertogdoms. Men gelooft zoo veel te minder dat Pruisen, dat zoo als men weet, de diplomatie van het Zollverein is, tot deze voorwaarden zal toetreden, wijl het Luxemburg alleen dat bij deszelfs toetreding tot het Tuinverbond gewonnen heeft, wijl Pruisen er niets anders gevonden heeft dan mogelijk te bewaken grenzen, aanzienlijke geldverliezen en administratieve moeilijkheden.

Het fransch gouvernement heeft onlangs eene poging bij het pruisisch gouvernement gemaakt om het over te halen tot de erkenning van Isabella II. en getracht het te graaf Trapani te combineren. Men zegt dat het pruisisch gouvernement hetwelk in de spaansche kwestie steeds in een verhouding heeft geland met Oostenrijk en Pruisen, een ontwijkend antwoord heeft gegeven. Het schijnt echter niet gezind te zijn om langer bij te dragen aan de jaarwedde, welke de haven der behoudende opinie tot heden met den Carlos verschaft hebben.

Mengelwerk.

De Schach van Perzie.

Burke, in het engelsch Parlement over Spanje sprekende, vermeldt deze eertijds zoo magtige natie, bij eenen gestranden walvisch. Zou men van Perzie niet hetzelfde kunnen zeggen?

Die colossus, die niet al te gewigt op Azie drukte, is thans niet meer dan de schaduw van hetgeen hij vroeger was. Hij werd niet meer als een ijk, waarop twee vreemde en najverigede vogelzuchtigen azen. Zij wachten van handdeel tegeet den grooten dag, waarop de spruiting zal plaats hebben. Die dag is wellicht niet ver verwijderd, tenzij eene onverwachte crisis ontsta.

De jonge vorst is evenmin als zijn vader, wiens omtrenten onlangs vermeld is, in staat, om aan zijn land eene werkdadige vlugt te geven. Zijne regering zal de voortzetting wezen van het verlies der reutel eens stervenden.

Hadji-Mirza-Agassi zal hem beheerschen even als zijn vader beheerscht had; hij zal alle edelmannen van zijnen troon verwijderd houden. Hij zal hem verblinden door die schoonklinkende edelheden, welke hij zoo goed kan zeggen, en zal in zijn hart alle verhevene inzichten smoren,

indien althans de jeugdige vorst voor dezelve vatbaar is.

Dit was hetgeen hij voor den vader deed.

Onder de dictatoriale voogdij, sleet Mehemet-Schach zijn koningsleven, zonder eene enkele daad, welke zijn land eer of nut aanbragt. De eenige uitkomende gebeurtenissen, welke zijne regering gekenmerkt hebben, zijn het beleg van Hérat, welks schandelijken uitslag Europa kent en den opstand van Isaphan, welken hij dempte en waarbij hij zich meer wreedaardig dan standvastig toonde.

Zoon van Abbas-Mirza, die zulke schoone verwachtingen deed koesteren, en welken Perzie slechts zag voorbijgaan, bezat Mehemet geen enkele der schitterende hoedanigheden zijns vaders.

Man van weinig verstand en zonder wil, ware hij nooit op den troon gekomen, zonder den krachtadigen bijstand zijner moeder en de medewerking der pruisische en engelsche gezantschappen. Het kwam met hunne inzichten voor de toekomst overeen, om den scepter in handen te zien van eenen zwakken vorst. Reeds had Hadji-Mirza zich meester gemaakt van de kroon van Feth-Ali-Schach; hij droeg dezelve, hoe wankelend zij ook ware, gedurende veertig jaren. Zijne verdrijving was wellicht eene ramp voor Perzie. Na de vlugt van dezen inledinger, bleef Mehemet in het rustig bezit van het oppergezag.

Hij was hoogstens veertig jaren oud, toen hij onder eene hevige ziekte bezweek. Zijn sterk gestel deed een langer leven hopen.

Hij was van eene middelmatige lengte, zijne geregelde gelaatstreken waren niet zonder eene zekere majesteit. Hij was bruin van kleur; zijne oogen waren levendig; hij had eenen haviksnens en eenen korten baard, welke hij met henna kleurde en met de meeste zorg onderhield. Zijne nitspraak was snel en neusachtig. Zijn voorhoofd werd reeds kaal. Dagelijks droeg hij eenen overrok van roode zijde van Cachan, in den vorm als den rok der fransche troepen. Een gordel, met een gesp van diamanten, sloot zijne dikwijze gestalte in; op zijn hoofd droeg hij even als zijne onderdanen de *goula*, of kegelvormige muts van astracau. Een wijde broek van zijde of cachemir, de witte sokken van Isaphan voltooide zijne dagelijksche kleeding.

Op de dagen van groot Salem, wanneer hij zijnen troon besteege, om in het openbaar de hulde zijner onderdanen te ontvangen, droeg hij een purperen overrok, vonkelend van diamanten. Zijn hoofd en zijne borst waren inagelijks met edele gesteenten beladen. Bij deze plegtigheid schitterde de kon (berg) en de daria (zee), aan zijne armen, en wierpen stralen lichts van zich af, waarop men nauwelijks het oog kon vestigen.

Buiten deze plegtige dagen, legde de persoon van Mehemet-Schach weinig oostersche pracht aan den dag; hij was niet rijker gekleed, dan de meeste Khans van Teheran.

De vorst roakte nooit; hij was mogelijk de eenige in zijn gansche rijk, die geen gebruik maakte van de kalion; alleen, op de dagen van groot salem, had hij het met edelgesteenten en fijne paarden versierde roer der nationale pijp en een der attributen van de kroon der schachs in de hand.

Voor dat hij door de jigt aangevat was, beminde hij zeer de jacht en het paardrijden. Hij was een der beste ruiters van zijn koningrijk. Dikwijls zag men hem over grachten springen en in galop steile en rotsachtige bergen afrijden. In de laatste tijden ging hij nog wel somtijds op de jacht, maar steeds op zijnen draagstoel (taglaraba) gedragen. Hij had genoeg om van daar herten, en reeën uer te vellen, welke de jachtbedienden hem te gemoet jongen.

Even als al de Perziërs stond hij vroeg op; hij ontbeet ten acht ure en nam ten zes ure het middagmaal. Hij ging voor eenen grooten eter door. Getoekte rijst, schapenvleesch, witermeloenen en konkomers waren zijne geliefkooste spijzen. Stipt nalever van den Koran, dronk hij nooit wijn; hij dreef zelfs de naauwgezetheid zoo ver, dat hij weigerde de geneesmiddelen te gebruiken, waarin wijn gemengd was. Hij gebruikte in het binnenvertrek het middagmaal met zijn gezin en ontbeet dagelijks alleen in zijnen divan. Hij heeft langen tijd eenen goucesheer, Mirza-Baba geheten, aan tafel naast zich gehad, niet als gast, maar om zijne spijzen te regelen. Later werd hij van dezen bekwaker verlost, die hem in zijnen e-lust hinderlijk en bij den grootvizier Hadji in verdenking gekomen was.

Te divan, waarin hij audientie gaf, was eene langwerpige zaal, onder de eerste verdieping. De wanden en nissen waren met verguldsels en arabesken

versierd. Een rijk tapijt van Corasan was over den grond gespreid. In het achterreind van de zaal zag men eene tafel, waarop een bronzen standbeeldje van Napoleon, eenen aardbol en onderscheidene andere voorwerpen van smaak stonden. In het rond hingen een aantal platen in lijsten tegen de wanden, onderscheidene tafereelen der fransche geschiedenis voorstellende, onder anderen: Napoleon te Montereau eert kanon pointerende; Bonaparte te Waterloo, door Raffet; Napoleon op zijn strijdros door Horace Vernet. Daarnaast ontdekte men twee schilderijen; de zeeslagen van Aboukir en Trafalgar voorstellende. De engelschen hebben het beproefd den roem der franschen te verzwakken door de voorstelling der schitterende feiten van hunnen Nelson; maar zij hebben de bewondering van den Schach voor den Keizer niet kunnen doen afnemen; hij kende de meeste trekken van het leven van dien grooten veldheer, uit de geschiedenis van Walter Scott.

Hadji-Mirza-Agassi ging hem dagelijks ten negen ure zijn hof maken, en onderhield hem alleen over de zaken van zijn koningrijk, doch meestal over nietigheden. Zoodra de vizier den divan verlaten had, ontving de Schach al de genen, die eenige klagten in te brengen of eenige verzoeken te doen hadden. Men hield zich op eenen grooten afstand van hem verwijderd, staande en blootvoets, maar altijd met gedekten hoofde, het stilzwijgen bewarende, tot dat het hem behaagde, zelf te spreken. Gewoonlijk lag hij op ijke kussens in de opening van een venster, alwaar zijn oog op de bloemen en het groen van eenen grooten tuin rustten. Wanneer men hem eenige papieren te overhandigen had, hield men dezelve voor zich opgeheven; zoodra hij zulks bemerkte gaf hij een teeken aan eenen pishquemet of edelman, die ze ontving en hem knielend ter hand stelde.

Bij elk woord van den Schach boog men zich zeer diep, als of men het woord van God zelve hoorde; men beantwoordde hem steeds met de overdrevenste uitdrukkingen van *belli-Cablealem*, *bell-Courban-Chevem*: ja, middenpunt der wereld; ja, ik die uw slagtoffer ben. Aller gelaat plooidde zich naar het zijne; nooit werd hij tegengesproken; trouwens wie zou eene despoot durven tegenspreken?

Ofschoon men nooit anders dan barvoets voor hem verscheen, liet hij echter soms voor de Franken uitzonderingen toe op dezen regel, overigens voor zijne onderdanen ten strengste gehandhaafd. Het is ons dikwijls gebeurd gelaarsd en gespoord den divan binnen te gaan, doch nooit zonder daartoe vooraf verlof te hebben gevraagd, hetwelk hij steeds bereidwillig verleende.

Mehemet had slechts eene middelmatige kennis; zijne opvoeding was aan de zorg en de kunde van Hadji toevertrouwd geweest. Zou hij er niet in slaagde eenen uitstekenden kweekeling te vormen, bleef echter de belooning zijner pogingen en moeite niet achter; hij werd vizier van Perzie.

Van al de lessen des turkschen onderwijzers had de prins niets anders onthouden, dan eenige arabische legenden, de vier regels der rekenkunde en eenig begrip der aardrijkskunde en der sterrekunde. In het onderzoek, hetwelk hij hield over de leerlingen, welke hij in wijne handen gesteld had, ondervroeg hij hen gewoonlijk over de sterrekunde, en den invloed van een of ander hemelligchaam op 's menschen lotgevallen. De kinderen, die de lessen voordroegen, welke in onze collegiën onderwezen werden, en niet die van Hadji, stelden hen slechts ten halve tevreden. Eene zaak vooral bragt hem in verwarring: hij kon niet begrijpen, dat de surde om de zou draait, aangezien deze laatste van het oosten naar het westen trekt en de aarde onbeweeglijk blijft; en daar hij een onbepaald vertrouwen stelde in de kunde van den vizier, geloofde hij dezen eerder, dan al de geleerden van Europa.

Hij was even gemeenzaam met de perzische als met de turksche taal. Hij sprak de laatste bij voorkeur, ofschoon het de zijne niet was. Hij las zelfs een weinig fransch, doch zonder het te verstaan. Onder het bewonderen van het portret van den zoon des Keizers in een boekdeel van Norvins, kon hij deze woorden: «*Le roi de Rome*» spellen.

Even als al de Perziërs was hij een hartstogtelijk liefhebber der poëzij. Hij betaalde, uit zijn eigen kas, eenen dichter, die hem op feestdagen, openlijk den wierook der overdrevenste loftuitingen toezwaaiden: hij heette Mirza-Seper.

Mehemet-Schach was met den diepsten eerbied voor zijne moeder beziel, voorzeker eene prijzens-

waardige hoedanigheid en die hem verschooning moet doen vinden, voor zulke gebreken, welke men in eenen vorst verschoonen kan. Op de tinne des gezags geplaatst, vergat hij niet, dat hij aan hare pogingen den troon te danken had; ook had hij voor haar geene geheimen. Soms zelfs vertrouwde hij haar het rijks-zegel toe. Hadji, die al den invloed der Koningin-moeder op het zwak gemoed van haren zoon kende, had haar eenen diepen haat toegeworen. Hij verontwaardigde zich over het vermogen, dat zij op hem uitoefende; dikwijls voer hij in hevige en onwelvoegelijke woorden tegen haar uit, en indien zij niet door de muren van den harem beschermd was geweest, had hij haar ten laatste nog uit Teheran gebannen.

Men kende slechts vier wettige vrouwen van den Schach; zij waren van eene middelmatige schoonheid. Twee dezer werden gehouden eenen grooten invloed op hem nitte oefenen; deze waren, de *Kourde*, dochter van eenen scheik der omstreken van Kirmauchs, en de Koningin Velliat, uit den stam der Kardjars, moeder van den erfprins. Zij was van eene middelmatige lengte, rond en bol van gelaat, hoedanigheden, welke in Perzie de schoonheid daarstellen; want een dichter heeft alles gezegd, wanneer hij een vrouwengezigt bij de ronde gedaante der maan vergelijkt.

Deze in het oog loopende voorkeur van Mehemet voor de dochter van eenen barbaar had het gansche paleis in beweging gebracht, er zijn zelfs ergerlijke tooneelen uit ontstaan, die ofschoon zorgvuldig gesmoord, niettemin door de muren van den harem waren heengedrongen en elkander in de bazars toegesluit werden.

De inborst van Mehemet was listig en geveinsd; hij beloofde veel en gaf weinig. Hij speelde met zijn koninklijk woord, dat maar al te dikwijls eene verleidende leus was. Hij had zelfs niet den minsten eerbied voor zijne handteekening; hij bekreunde zich er weinig om, om aan dezelve, ter handhaving van de waardigheid der kroon, eer aan te doen. Wanneer wij, franschen, hem zeiden dat in Europa het woord eens konings heilig was als dat van eenen God, glimlachte hij over onze ligtgeloovigheid; hij wilde wel dat zijn persoon voor allen heilig en onschendbaar zou zijn, maar gaf weinig om de onschendbaarheid van zijn woord, vooral wanneer het de belofte van eenig wettig verschuldigd geld betrof.

Hij achtte deze handelwijs niet onteerend en daarin verschilde hij niet veel van zijne onderdanen; want zeer afwijkend van hunne voorouder, die aan de waarheid goddelijke eer bewezen, schijnen de Perziërs van dezen tijd de waarheid in afschuw te hebben; de leugen is bijna eene deugd in hunne oogen; die maar met de meeste sluwheid liegt en bedriegt is in hunne oogen de behendigste.

Onder het uiterlijke van eene schijnbare zachtvaardigheid, verborg Mehemet een hardvochtig en opvliegend karakter, dat dikwijls tot wreedheid oversloeg.

Zonder Hadji-Mirza-Agassie, die in vele ontmoetingen zijne bloedgierige lusten onderdrukte, zou hij zich dikwijls aan de neigingen zijner wreede inborst overgegeven hebben. Het gezigt van bloed maakte hem dronken, en wanneer hij eenmaal aangevangen had hetzelfde te vergieten, was zijn dorst onleschbaar.

Bij het beleg van Herat, liet hij tot tijdverdrif, ongelukkige gevangenen aan boomen vastbinden, en terwijl men ze met bajonnetsteken overdekte, geraakte hij in de vervoering van genot, en zeide dat het bloed, hetwelk uit hunne wonden stroomde, naar rozenkranzen geleck.

Zijne vriendschap was onbestendig en het was onvoorzigtig er zich op te verlaten. De emir-divan, die dezelve in eene hooge maat jacht te bezitten, heeft hiervan de verschrikkelijke ondervinding gehad.

Deze magtige Khan had, in een oogenblik van ongeduld, op eene onerbiedige wijze een stuk gekreukt, waaraan het rijkszegel gehecht was. De Koning vernam dit en besloot zich te wreken. Twee dagen later ging de emir hem te Saleymanich bezoeken; de Schach omving hem met eenen vriendelijken glimlach, welke slechts het teeken der doods was. Hij gaf een wenk aan twee beulen, die in de naaste kamer waren en reeds hunne bevelen ontvangen hadden. Zij wierpen zich op den ongelukkigen emir en sloegen het noodlottig koord om zijnen hals.

Het was met hem gedaan geweest, zoo de gou-

verneur van Isaphan, die daarbij tegenwoordig was, zich niet voor de voeten van den Schach geworpen en met tranen genade voor den emir gevraagd had. «Om uwentwille, antwoordde de de Schach, sehek ik hem het leven, maar men rukke hem oogenblikkelijk de oogen uit. — Vore! hernam Mentamid Daulet, dit is erger dan de dood; genade voor uwen trouwen dienaar! — Welnu, ik laat hem het leven en de oogen behouden, maar, bij het hoofd van mijnen vader, hij zal vier duizend stoklagen onder de voeten hebben.» Daar men zijne geldaucht kende, bood men hem vier duizend *toumans* aan, om de stoklagen af te koopen. Op het gezigt van het goud wordt de Schach verzoend, een straal van vreugd komt over zijn gelaat; bij nam het geld van den emir aan, zich waarschijnlijk voorbehoudende later zijn hoofd te nemen.

De vorst, die Mehemet opvolgt, laat niet veel van zich verwachten. Hij zal zonder tegenstand en zonder ernstige schokken regeren; en Perzie zal steeds meer en meer zinken, eten als een gebersten schip, dat op eene stille zee langzamerhand ten gronde gaat.

(De bovenstaande bijzonderheden zijn geschreven door den serw. heer Vidal, die een aantal jaren in Perzie heeft doorgebracht).

Correspondentie.

Het stuk uit Veghel zal in het volgend nummer geplaatst worden.

Advertentien

* * Men verlangt **TE HUUR** tegen 1° Mei of eerder, binnen 's Hertogenbosch, voor een **HEER, twee of drie Gemeenleerders kamers**, bij voorkeur **EEN of ALLE BENEDEEN-KAMERS**, in een gesloten Huis, niet zeer ver van het Paleis van Justitie. Adres onder Letter K. W. bij **GEER. MULLER**, Boekhandelaars te 's Hertogenbosch.

Te Koop.

Voor een **ZEER GERINGEN PRIJS**, eene welingerigte **BAROUCETTE**, geschikt voor alle diensten, met **PATENT-ASSEN**, en **VOOR- en ACHTER-BOK**, te bevragen bij den zadelmaker **VAN KEMPEN**, Vughtstraat te 's Bosch.

Te Koop.

Een **Toren Uurwerk**, met een Klokje van circa 20 pond, Wijzerplaat enz. geschikt voor een Kasteel of Klooster, te bevragen bij den Drukker en Uitgever dezer, met *franco* brieven onder Lett. Z.

* * In een **MANUFACTUURWINKEL** alhier wordt verlangd eene **WINKELDOCHTER** van de R. C. Godsdienst, liefst iemand, die in een dergelijk vak werkzaam was. Adres met *franco* brieven, letter L. bij den Drukker en Uitgever dezer.

* * De Notaris **JOH. DE BERGH**, te 's Hertogenbosch, zal aldaar in het Koffijhuis de Plaats Roijaal, bewoond bij C. VERBASSELT, op Woensdag den 4 Februarij 1846 provisioneel en op Woensdag den 18 dier maand, fuaal, telken dage des avonds ten 7 ure, voor zijne respectieve principaten, in het openbaar verkoopen:

1° **Koop**. Een perceel **BOOILAND**, onder *Rosmalen*, ter plaatse genaamd den *Koompot*, groot 3 B. 14 R. 20 E., Seetie B, 172.

2° **Koop**. Eene wel ter nering staande **HUIZINGE** en **ERF**, met **STAL**, **PAKHUIS**, **BERGPLAATSEN** en verder aanhooren, genaamd de *Valk*, waarin het houden van Logement met goed gevolg wordt uitgeoefend, te 's Hertogenbosch op het *Hinthamereinde*.

3° **Koop**. Eene groote extra welgelegene **KOOPMANSBUZINGE**, bestaande in verschillende groote **VERTREKKEN**, **BERGPLAATSEN**, **STAL** en verder aanhooren, genaamd de *Keizer*, te 's Hertogenbosch, aan de *Vischmarkt* tegen over de *Haven*.

Dagelijks te bezigtigen mits vooraf bij den bewoner den heer **MAUSART** belet vragende.

4° **Koop**. Een groot **MAGAZIJN** of **PAKHUIS**, met twee boven elkander geplaatste **ZOLDERS**, genaamd *Hamburg*, te 's Hertogenbosch, in de *Lepelstraat*, nabij de *Vischmarkt*.

5° **Koop**. Een open **ERF**, ter grootte van 1 B. 25 E. gelegen omtrent achter den 4den *Koop* strekkende tegen de *Stadsval* en uitgaande hebbende in de *St. Jan-straat*.

De twee laatste Koopen worden ook in *Massa* geveild.

Alles bij gedrukte Billetten breeder omschreven. Voorts nog een onlangs geheel nieuw gebouwde **STAL** voor twee Paarden, met **BOVENKAMER** en ruime *Zolder*, staande te 's Hertogenbosch in de *Orthenstraat*, in het eerste *Straatje* van *Best*.

Nadere onderrigting is te bekomen, ten kantore van voornoemden Notaris **DE BERGH**, te 's Hertogenbosch.

* * De Notaris **MOLHUYZEN**, te *Vught*, zal op Maandag den 16 Februarij 1846, des middags om 9 ure, voor den heer **W. J. van BEUSEKOM**, c. s., aln den *Heikant* te *Vught* verkoopen:

150 stuks zware **EIKENBOOMEN**, bekwaam voor **WAGEN**, **KUIP-** en **TIMMERHOUT**; daarna eenige koopen zware **KANADAS-**, **BEUKENBERKEN-** en **LINDENBOOMEN**, geschikt voor **PLANKEN** en ander geveel.

Zegt het voort.

* * Voor **TWEE PERSONEN**, zijnde eene *Weduwe* en haar *Zoon*, wordt verlangd in de provincie *Noord-Brabant*, hetzij in eene stad of hefst op een dorp bij fatsoenlijke burgerlieden van de R. C. Godsdienst, Gemeenleerde *Woning*, *Kost*, *Bewassing* en *Bediening* van 150, voor ieder per jaar.

Reflecterenden adresseren zich met *franco* brieven onder Lett. A. A., aan het Postkantoor te *Oosterhout*.

* * Bij den Uitgever dezer is te koop, om eerst daags in het licht te verschijnen:

VERHAAL

van **MAKRENTA BEGYLAWSKA**, *Abdy der nonnen van den H. Basilus van Milin* of: *Geschiedenis eener Vervolging van jaren, door haar en hare onderhoorige zuster voor het geloof geleden; geschiedt naar de opgaven, op bevel van de Heiligen PAUS GREGORIUS XVI; door den Eerw. Pater Maximiliaan Ryl, rector der Propaganda, te Rome; den Eerw. heer Alexander Jelowicki, rector der Kerk van den H. Claudius te Rome; den Eerw. heer Aloys Leitner, theoloog der Propaganda te Rome; begonnen den 8 November, en geëindigd den 6 December 1845, in het Klooster der H. Drienvuldigheid-dal-Monte, te Boos*

Graanmarkt

van 's **HERTOGENBOSCH**, Maandag en Dingsdag 26 en 27 Januarij. **ROGGE** f 8,00 a 8,35. **BOEKWIJF** f 7,65 a 8,00. **GORT HAVER** f 3,65 a 3,80. **LIGTWIGTIGE HAVER** f 3,00, 3,25 a 3,50. **AMSTERDAM**, 20 Januarij

Tarwe en Rogge tot iets hooger prijs, met goeden handel. Tarw in entr. 128 p. with. Pool. f 355. In cons: 129 p. with. Pool f 360; 125 p. with. dito f 350; 126 p. p. dito f 355; 127 f 360; dito f 330; 128 p. b. dito f 354; 131 p. o. Pom. f 312; 125 p. b. Pool. f 340.

Rogge: in entr. 120 121 p. Odeas f 280, 283; 123 p. f 225; 121, 122 p. Pruis. f 285, 296, 298; 118 p. Arch. f 220 p. n. Zeeuws, f 230.

Gort tot hooger prijzen met goeden handel f 110 p. j. De f 174, 175, 178; 111, 112, 113 p. j. dito f 176, 178, 182.

Haver ruim prijs, met veel handel: 86 p. dikke f 130; 78 p. fine f 113, 117; 79, 82. 84 p. dito f 125, 128, aan de Zaan.

Boekweit schaarich geveild en aan benoedigde iets hooger kocht: 118 p. Geld. f 270; 111 p. Frans. f 205.

Koolzaad in een doen; Gron. 55 p.; Sept. en Oct. 58 p. Raapolie dadelijk en op levering fuauw. Lijnolie dadelijk aangenamer; op levering in een doen. Raapolie per 6 w. f 1 Vlieg. f 36; a 36; Mei f 35; a 3; Sept. f 33; a 3; Oct. f 33.

Beurs van Amsterdam

Maandag 26 Januarij ten vier ure. **W. S.** 2 1/2 pCt. 60; 1 1/2. **Nieuwe Cert.** 3 pCt. 73 1/2. **Dito Certific.** 4 pCt. 95 1/2. **Handelm.** 164 1/2. **Ardoins** 85 p. 23 1/2. **Dito** 510 p. st. 22 1/2. **Spanje Binn.** 3 pCt. 1/2. **Port.** te Lond. 3 pCt. 62, 61 1/2. **Dito** 4 pCt. 60 1/2. **Goud** ten 106. **Do.** Slechts en Do. 90 1/2.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch.